

زیبایی، علوم اعصاب و معماری

الگوهای بی‌زمان و تأثیر آن‌ها بر به‌زیستن ما

دونالد اچ. روگلز

مترجمان:

حمیدرضا عظمتی

عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی

فاطمه جم

دکترای معماری

www.ketab.ir

انتشار کتاب در نشست شماره ۲۸ مورخ ۱۴۰۰/۰۲/۱۲

شورای چاپ و نشر شهرداری تهران

به تصویب رسیده است.

سرشناسه	راگلز، دونالد اچ. Ruggles, Donald H
عنوان و نام پدیدآور	زیبایی، علوم اعصاب و معماری: الگوهای بی‌زمان و تأثیر آنها بر به زیستن ما / دونالد اچ. روگلز؛ مترجمان حمیدرضا عظمتی، فاطمه جم.
مشخصات نشر	تهران : شهرداری تهران، مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۱۹۰ ص.: مصور (رنگی)، عکس.
شابک	۲۰۰۰۰۰ ریال ۴-۵۳-۷۵۰۲-۶۲۲-۹۷۸ :
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
یادداشت	عنوان اصلی: Beauty, neuroscience & architecture : timeless patterns and their impact on our well-being, [2017]
یادداشت	واژه‌نامه.
یادداشت	کتابنامه: ص. ۱۵۸-۱۵۹.
یادداشت	نمایه.
موضوع	عصب پایه‌شناسی و هنرها
موضوع	Neurosciences and the arts
موضوع	معماری -- زیبایی‌شناسی
موضوع	Architecture -- Aesthetics
موضوع	زیبایی‌شناسی
موضوع	Aesthetics
شناسه افزوده	عظمتی، حمیدرضا، ۱۳۴۹ -، مترجم
شناسه افزوده	جم، فاطمه، ۱۳۶۵ -، مترجم
شناسه افزوده	شهرداری تهران. مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران
شناسه افزوده	Tehran Municipality. Tehran Urban Planning and Research Center
رده بندی کنگره	NX ۱۸۰
رده بندی دیویی	۷۰۰ / ۱۹
شماره کتابشناسی ملی	۸۵۰۲۰۷۴
وضعیت رکورد کتابشناسی	فیبا

مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران

زیبایی، علوم اعصاب و معماری، الگوهای بی‌زمان و تأثیر آنها بر به زیستن ما
تألیف: دونالد اچ. روگلز
ترجمه: حمیدرضا عظمتی، فاطمه جم
صفحه‌آرایی و طراحی جلد: موسسه فرهنگی هنری نگاه نو تهران
نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۰
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
بها: ۲۰۰۰۰۰ ریال
ناشر: انتشارات مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۵۰۲-۵۳-۴
کلیه حقوق چاپ برای ناشر محفوظ است.

نشانی: خیابان شریعتی، خیابان پل رومی، خیابان شهید اکبری، نبش خیابان آقابزرگی، شماره ۳۲
کدپستی: ۱۹۶۴۶۳۵۶۱۱
تلفن: ۲۲۳۹۲۰۸۲
info.rpc@tehran.ir
rpc.tehran.ir

فهرست

۱۱	 سخن نخست
۱۳	 مقدمه مترجمان
۱۷	 پیش‌گفتار
۲۱	 قدردانی
۲۶	 دیباچه
۳۰	 ۱. مقدمه آگاهی
۳۶	 ۱. زیبایی به دنبال بینش‌ها
۴۲	 ۲. زیبایی زیبایی یعنی
۵۷	 ۳. فراکتال‌ها زیبایی طبیعت
۷۰	 ۴. الگوی نُه مربعی زیبایی و الهام‌بخشی
۱۰۴	 ۵. الگوی نُه مربعی مرور جغرافیایی
۱۱۴	 ۶. ریشه‌ها پیوند هیجانی
۱۳۰	 ۷. آگاهی به‌واسطه علم از دانش به‌سوی معرفت
۱۴۵	 سخن آخر- مسیر بهتر پیش‌رو پیش‌رونده و رو به ترقی
۱۵۲	 منابع
۱۵۸	 کتاب‌شناسی
۱۶۰	 واژه‌نامهٔ فارسی به انگلیسی
۱۷۳	 واژه‌نامهٔ انگلیسی به فارسی
۱۸۵	 نمایه
۱۹۲	 دربارهٔ نویسنده

سخن نخست

معماری رشته‌ای مرکب از علوم مهندسی و هنر است. بنابراین اگرچه جنبه‌های کارکردی آن را می‌توان به صورت کمی سنجید، عوامل و مولفه‌های غیر کارکردی و ادراکی آن که بیشتر به حوزه زیبایی‌شناختی مربوط است، نه قابل اندازه‌گیری است و نه قابلیت تعریف‌پذیری دقیق دارد. تجربه معماری و ادراک آن به ندرت کمیت‌پذیر بوده و عوامل ذهنی آن همواره فراتر از جنبه‌های عینی و قابل اندازه‌گیری آن می‌باشد.

ذهن انسان چگونه و با چه معیاری زیبایی را درک می‌کند؟ در پاسخ به این سوال می‌توان گفت که فرایند ادراک را امروزه می‌شود تا حد زیادی تشریح نمود. تلاش بسیاری از زیبایی‌شناسان و اهل هنر و معماری در دنیای امروز بر آن است که بتوانند زیبایی و تجربه زیبایی‌شناسانه را به روش علمی نیز بررسی و تحلیل نمایند. یکی از جدیدترین زمینه‌های مطالعه زیبایی، مطالعه در بستر رویکردی عصب‌محور است و علوم اعصاب در تلاش است تا در شناسایی ریشه‌های زیستی‌شناسانه زیبایی و تعیین اینکه چگونه و چرا زیبایی چنین نقش مهمی در زندگی ما ایفا میکند، به معماران و هنرمندان کمک کند.

در زیبایی‌شناختی عصبی به پایه‌های عصبی ادراک هنر و زیبایی پرداخته می‌شود. زیبایی‌شناسی عصبی در حوزه‌های مختلفی مانند ادبیات، موسیقی، نقاشی، معماری و بطور کلی تمام حوزه‌هایی که احساسات انسان را بر می‌انگیزد، بکار می‌آید و متخصصین این رشته با استفاده از علوم اعصاب به توضیح و درک تجربه‌های زیبایی‌شناختی در سطح عصبی و مغزی می‌پردازند.

کتاب پیش‌روی از جمله مطالعاتی است که در زمینه ادراک معماری بر پایه اعصاب و اتفاقاتی که در حین درک زیبایی‌شناختی یک اثر معماری در مغز می‌افتد، صورت گرفته است. معماری یکی از ویژگی‌های مهم جوامع بشری محسوب می‌شود. زیرا سمبلی از اشتراکات فرهنگی، تاریخی، احساسی و زیبایی‌شناسی می‌باشد. عواملی که مربوط به جذابیت و زیبایی فضایی است (همچون فرم، الگوها و...) نیازمند

درک عمیقی در نظر معمار و طراح است تا بتواند در فضای موجود آن را حس کند، با راهبردهای مدنظر در طراحی بکار برد و نهایتاً آنها را مورد توجه کاربران قرار دهد. در حقیقت کتاب حاضر درصدد پاسخ به این پرسش است که چگونگی درک فضا و تغییرات در ساختار آناتومیک مغز که موجب بروز احساساتی مختلف نظیر زیبایی و.... در انسان می‌گردد نیازمند توجه بیشتر است. امیداست مطالعه کتاب حاضر نقطه آغازی جهت توجه به مقوله‌های کیفی در توسعه شهری بوده و در ایجاد هماهنگی میان دست‌اندرکاران مدیریت شهری در حوزه ارتقاء کیفیت معماری و فضای شهری موثر افتد.